

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Decimusseptimus. Quod, cum suavis hic mentis excessus lumine formali ecstático non perficiatur, intellectus patiens suscipiat specie[m] resultantem ad perfectissimum modum agalmatis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

Hiscæ iam positis facillimè satisfit obiectiunculæ: num scilicet in dicto passiuo silentio, ac optimo modo à Deo accipiendi, mysticus sit in statu meriti: respondetur enim, quod durante eiusmodi exiltentia, & vnione; [charitas attingat ipsum Deum, vt in ipso a sistat, non vt ex eo aliquid nobis proueniat.] quia tamen [amor viæ est meritum, (ex eo) quod sit via b qua ad terminum tenditur;] & in quolibet actu virtutum Theologicarum, in gratia exercito sit aliquid per modum meriti, & per modum præmij hinc [non sine c præmio diligitur Deus, etsi absque præmij intuitu diligendus sit. Vacua namque vera charitas esse non potest, nec tamen mercenaria est, quippe quæ non quærit quæ sua sunt; affectus est, non contractus; verus amor præmium non requirit, sed meretur:] sic etiam mysticus meretur in somno ex libero arbitrio, aliquid saltem: cum in somnis possit esse liberum arbitrium, licet [absque d completo motu.] & sic saltem in quantum inchoatus, licet non completus, erit meritorius. & hoc posito multò magis in suavi mentis excessu sensibus non tam violenter ligatis, quam sedatis, erit talis motus, & meritum. facili-
tat etiam mysticum actu mereri: quia ponimus tantum suauem excessum, quo nec foris nec intus quoquo modo inquietetur; non autem formalem Ecstasin, cum excessiua immutatione

corporali, quæ sensus liget, & corporis, animalesque motus violenter suspendat: sicut etiam, quod non diu dureret; sensibusque non ligatis fiat. Verumtamen si ab amoris vehementi progressu sensus ligarentur, & verè diuina sequeretur Ecstasis, tum altiores quoque conditiones essent e admittendæ. interea [Beatum f dixerim & sanctum, cui tale aliquid in hac mortali vita, rarò interdum, aut vel semel, & hoc ipsum raptim, atque vnus vix momenti spatio experiri donatum est. Te enim quodammodo perdere, tanquam qui non sis, & omninò non sentire te ipsum, & à temetipso exinaniri, & penè annullari, cœlestis est conuersationis, non humanæ affectionis.] iam verò vt constet quæ sit prima dispositio ad resumptionem operationis post hunc suauem mentis excessum, dicimus consequenter,

Quod cum hic suavis mentis excessus lumine formali ecstático non perficiatur, intellectus patiens suscipiat speciem resultantem, ad perfectissimum verbum Agalmatis formandum.

ARTICVLVS DECIMVS SEPTIMVS.

NON videtur sanæ doctrinæ consentaneum esse, aliùs de mystica perfectione loqui, multo quæ minus tutum videtur, potentiam innominatam (si non figmentum quoddam) su-
Fff pra

a S. Thom. 2. 2. q. 23. a. 6. c. b Less. de sum. Bon. l. 2. c. 14. c S. Bern. tract. de dilig. Deo. d S. Thom. 1. 2. q. 113. a. 3. ad 2. e Vt inf. Dec. 9. a. 4. f S. Bern. l. de dilig. Deo.

pra [intellectum, & voluntatem ipsismet & Angelis] negatam, excogitare. Cum itaque in dicto passiuo silentio, sensus non violenter, sed suaviter ligati sint; nec ecstática, multoque minus clara visio subsequatur; in instanti aut modica duratione poterit optimus modus à Deo accipiendi, absolui. & tum quidem intellectus, prius quam voluntas, ab actiuitate propria (super-splendenti gloria maiestatis suspensus) etiam omnium primò restituitur, & coadstantis excessiui luminis summi boni mitiorem, sibi que magis proportionatam recipit speciem, seu pulcherrimum Agalma Diuini Pulchri, & Optimi, in intellectu patiente resultans; vt ex fecunditate intellectus patientis, verbum, seu diuinum Pulchrum, & Optimum intelligendo concipere, & exprimere valeat: eiusmodi autem species, seu Agalma, in intellectu patiente idcirco ponitur, quia [intellectus bagens est qui facit species à sensibilibus acceptas, esse intelligibiles actu,] has autem in præcedentibus operationibus intellectus, sicut & phantasmata rerum sensibilibus, non tantum seruiunt, sed etiam concomitantia: quin imò ipsam purissimam contemplationis formationem; sicut etiam explicitum conceptum essentiae diuinæ in abstracto, deseruit, & vt species insufficientes impares, & inferioris conditionis ad purè spiritualia nihil præ-

stantes reiecit. non enim aliter se habet [intellectus agens ad intellectum possibilem, quam se habet lux ad visum.]

Sed iam quæri potest quo medio, influxu, vel operatione, eiusmodi species in intellectu patiente veniat. ad hoc respondetur primò passiuè recipiendo, ita vt sicut [sentimenta diuinorum tactuum repentinorum d passiuè in anima efficiuntur, sine eo quod ipsa effectiuè aliquid ex sua parte ad ea recipienda concurrat. ita etiam notitiæ ex illis resiliunt passiuè in intellectu, quem Philosophi passibilem dicunt, absque eo quod aliquid ex se operetur, recipiuntur,] vitalis autem illa beneficentia amoris supra intellectus expressas operationes; sicut conuenit cum tactu, seu motu voluntatis, quæ subinde Deus absque intellectu eo directo, excitat: sic & ipsa specierum resultantia; species enim non tantum præexistunt, [sed etiam aliquando in mente e resultant:] imò [ex ea ipsa f perceptione Dei, quæ voluntatis est; illustrissima quædam lux quæ intellectus possit excelsius, quam ante, diuina contemplari, disultat.] & tum [diuinæ g virtutis incorruptum, præclarè expressum signum, & simulacrum, ita seipsum figurat & fingit ad pulcherrimam imaginem, (qua scilicet) spiritalem illam, fragrantemque pulchritudinem intuetur.] supplendo vices

a S. Thomas 1. part. quæst. 54. art. 5. b S. Thomas lib. 2. cont. Gent. cap. 96 c Lib. 3. cont. Gent. cap. 45. d Ioan. à Cruc. Ascen. mont. lib. 2. cap. 32. e S. Thom. de Proph. quæst. 12. art. 6. f Calagur. Theol. Myst. c. 4. g S. Dion. de Eccl. Hier. c. 4.

vices intellectus agentis. Secundò verò actiue operando, ita vt [intellectus patiens intelligat per formam quam penes se habet] à resultantia; non enim in notitia illa intellectu superiore lumen spiritum perficiens vnquam desijt: sed inter potentiam puram ad verbum formandum, & actum completum, passiuè suscipiendo, & sustinendo, medio modo se habuit; Deo potissimum agente, mystico autem patiente. [datur enim medium *b* inter puram potentiam, & actum completum.] [actus etiam vitales, & attingunt sua obiecta actiuè, vel passiuè, vel vtroque modo.] ipso itaque instanti quo intellectus à sua suspensione soluitur, intellectus patiens coadstantis supersplendentis diuinæ lucis, & pulchri speciem per formam, quam penes se habet, intelligit; vt ilicò verbum Agalmatis præstantissimum formare possit. & sic [anima humana quantum ad id quod in ipsa *d* supremum est, aliquid attingit de eo quod proprium est naturæ Angelicæ, vt scilicet aliquorum (maximè horum) cognitionem subitò, & sine inquisitione habeat.]

Ad formandum autem verbum Agalmatis eiusmodi [species *e* delectans vt speciosa, suavis, & salubris insinuat, quod in illa prima specie est prima speciositas, suauitas & salubritas, in qua est summa proportionalitas, & æqualitas ad generantem in qua est virtus

non per phantasma, sed per veritatem apprehensionis illabens.] ita vt sicut [illa dispositio qua intellectus creatus ad intellectualem diuinæ substantiæ visionem extollitur, congruè lux gloriæ dicitur per hoc quod facit intellectum *f* patientem actu intelligere.] sic quædam diuinè splendens species, sit lumen mysticum faciens intellectum patientem actu intelligere. dum enim [de illo diuino contemplationis internæ secreto *g* reuertimur, quid nobiscum afferre poterimus nisi lucem; lucem de regione lucis venientes portamus. hoc enim decens, & necessarium est, vt cum à lucis regione venimus ad fugandas nostras tenebras nobiscum lucem apportemus, & quis scire potest quid ibi fecerimus, si illuminati non redimus. vndè qui transacta vnione omnimoda hac certitudine (quæ contingit in immediata perceptione diuina) præditus non fuerit, certissimè sibi persuadeat, diuinam hanc, & fructiuam vnionem, neque summis labijs attigisse, quamuis forsan ardentissimum Dei amorem, suauissimamque dulcedinem in Ecstasi positus degustasse sibi videatur: quia talis vnio esset in affectu tantum, & non in effectu.] [oculis itaque *h* intellectualibus iam apertis, & clarificatis illud videre desiderat, ad quod à Deo tam dulciter allicitur, & inuitatur: tunc ostendens ei Dominus in viuido speculo virtutis

F ff 2

intel-

a S. Thomas lib. 2. cont. Gent. cap. 49. *b* Tertia part. quæst. 11. art. 5. c. *c* S. Bonau. 6. itin. ater. decis. 1. *d* S. Thomas de Synter. quæst. 16 art. 1. c. *e* S. Bonau. itin. ment. c. 2. *f* S. Thomas 1. 3. cont. Gent. c. 53. *g* S. Bonau. de 7. itin. atern. d. 5. *h* Harph. 103. p. 4 c. 29.

intellectuæ seipsum non sicut est in natura, sed in imaginibus & similitudinibus, pro ut illuminata ratio comprehendere, & intelligere potest. nam sic illuminata ratio à Deo sine errore clarè conspicit in imaginibus intellectualibus omnia quæcunque prius de Deo, & diuina veritate scire desiderabat.] vt autem constet præstantiores esse operationes post mentis suauem in Deo excessum, quam antequam ad illam mysticus pertingeret consequenter dicimus,

Quod durante formatione verbi Agalmatis mysticus secundum vtramque potentiam adequatè, & optimo modo huius vitæ operandi, viuat supra affirmationem & negationem, tamen ad mensuram doni sapientiæ supernaturalis.

ARTICVLVS DECIMVS OCTAVVS.

Est ergò Agalma siue species illa post eminentem modum accipiendi vtriusque potentia, primum, & proximum principium, optimo, & perfectissimo modo huius vitæ operandi. à prima enim veritate binæ potentia, intellectus scilicet, & voluntas, fortitæ sunt, vt in vna forma conciliarentur; vndè & affectus, & motus dissensione sedata, placantur. & sic purissimus spiritus, & ad similitudinem substantiæ separata operans, [Diuini a odoris iu-

cunditatem suauitatemq; receptam,] in supradicta passiuitate, in Nunc operationis [sancta voluptate complet, b ac diuino alimento:] totusque animus sub vna intelligentiæ forma viuut; ac tam intimam, & ex consortio diuinæ naturæ tam diuinam communicationem, lumine speciei Agalmatis integrè, & dilucidè apprehendit, ac cognoscit; formandoque verbum, & conceptum Boni intellecti, ipsum bonum spirituali actione distribuit, & distribuendo iucundè fruitur.

Atque hæc est [dignissima, & vtilissima c contemplatio ad quam in hac vita perueniri potest: in qua contemplatiuus sui melius potens permanet, & liber, potestque in quolibet amatorio introgressu in altitudinem vitæ vltra omnem intelligentiæ captum proficere; quia in interno seruore suæ deuotionis, & virtutum exercitijs liber, & sui potens permanet,] & fructuonem quæ ad vim appetitiuam pertinet, [consecutione boni conuenientis, & d cognitione huiusmodi adeptionis] nutrit, sustentatque supra affirmationem, vel negationem. quamdiu enim aliquid explicito actu affirmamus vel negamus; tamdiu bono nondum sufficienter impleti, ipsum bonum vel superaddendo, vel purius in sua natura inquirendo, in nobis ipsis augere contendimus: at vbi gratia, seu communicatio vitæ æternæ in ipsa essetia animæ, (Spiritu

a S. Dionys. de Eccles. Hierarch. cap. 7. b Ibid. c Harph. lib. 3. part. 4. cap. 29. d S. Thom. 2. 2. quæst. 32. art. 1. 6.